

STYRETS BERETNING 2023 HELSE NORD RHF

Om Helse Nord RHF

Helse Nord RHF ble stiftet 17. august 2001. Helse Nord RHF har ansvar for spesialisthelsetjenesten i Nordland, Troms og Finnmark, og på Svalbard. Den tjenesteytende virksomheten og støttefunksjoner er organisert i seks helseforetak eid av Helse Nord RHF. Helse Nord RHF har hovedkontor i Bodø. Foretaket er 100 % eid av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Helse Nord RHF's visjon er: *Sammen om helse i nord*

Hovedoppgavene Helse Nord RHF skal legge til rette for, planlegge, organisere og fremme innenfor regionen er:

- pasientbehandling
- utdanning av helsepersonell
- forskning
- opplæring av pasienter og pårørende
- utvikling av medisinsk praksis, pleie og kompetanseutvikling

Helse Nord's verdigrunnlag er: *kvalitet, trygghet, respekt og lagspill.*

Kvalitet, trygghet og respekt er nasjonale verdier for spesialisthelsetjenesten. Gjennom godt lagspill skal vi bidra til en spesialisthelsetjeneste som lever opp til verdiene.

Helse Nord har et særlig ansvar for å sørge for likeverdige spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen. Dette innebærer å ivareta strategisk videreutvikling av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen, og ivareta nødvendig samhandling og koordinering med øvrige helseregioner. Den samiske befolkningens behov for spesialisthelsetjenester skal ivaretas nasjonalt, og kompetanse om samisk helse, språk og kultur må være tilgjengelig i alle deler av landet.

Overordnede styringsmål

Helse Nord's regionale utviklingsplan 2023-2038, vedtatt i styremøte 14. desember 2022, er det regionale helseforetakets øverste strategiske dokument og legges til grunn som styringsdokument og eierstyringsverktøy for å sikre forankring i helhetlig planlegging. Det skal blant annet skje gjennom regionale delstrategier, fag- og funksjonsplaner, økonomisk langtidsplan, ulike regionale prosjekt og styringskrav og rammer til helseforetakene.

Utviklingsplanen har både et kortsiktig og et langsiktig perspektiv hvor Strategi for Helse Nord RHF 2021–2024 hittil har dekket planens første periode. Regional

utviklingsplan bygger på nasjonal helse- og sykehusplan 2020–2023, og viser Helse Nord RHF's prioriteringer for å nå Regjeringens overordnede mål:

- God helse og mestring i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn
- Gode pasientforløp og rask tilgang til tjenester i hele landet
- Helse- og omsorgstjenesten er et attraktivt arbeidssted i et livslangt karriereløp
- Bærekraftig og rettferdig ressursbruk
- Helse- og omsorgssektoren er forberedt i møte med kriser og katastrofer

Planen er også innrettet for å nå de tre styringsmålene gitt i oppdragsdokumentet fra Helse- og omsorgsdepartementet:

1. Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
2. Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet
3. Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp

Helse Nord RHF har i 2023 fulgt opp foretaksmøtet med Helse- og omsorgsdepartementet 9. november 2022 om å sikre økonomisk kontroll og bærekraft for kunne ivareta sørge for-ansvaret på sikt. Oppdraget var ved årsskiftet fortsatt under arbeid gjennom den helhetlige oppgave- og funksjonsdelingsutredningen.

Redegjørelse for forutsetningen om fortsatt drift

Styret og administrerende direktør bekrefter i samsvar med regnskapslovens § 3-3 at årsregnskapet for 2023 er utarbeidet på grunnlag av forutsetningen om fortsatt drift. Det vises i denne forbindelse til helseforetakslovens § 5.

Årsregnskapet er avlagt etter regnskapsloven og norske regnskapsprinsipper.

Forsikring

Det er i samråd med eier ikke tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Styrets egnevaluering

Styret i Helse Nord RHF har gjennomført styrets egnevaluering for 2023 i form av en elektronisk spørreundersøkelse. Styret har også en muntlig egnevaluering med jevne mellomrom gjennom året.

Resultater og aktiviteter 2023

Styret vil berømme og rette stor takk til de ansatte i foretaksgruppen som sørger for et godt spesialisthelsetjenestetilbud i Nord-Norge.

Foretaksgruppen står i en særlig krevende situasjon og har under arbeid omstillinger for å sikre bærekraftig drift både på kort og lang sikt. Helseforetakenes omstillingsarbeid pågår for fullt da dagens organisering og drift av Helse Nord ikke er

bærekraftig. Hovedutfordringen for foretaksgruppen er mangel på fagfolk, og innleie fra vikarbyrå har økt kraftig de siste årene. Foretaksgruppen må etablere en struktur og organisering som lar seg bemanne.

Oppdraget fra HOD fra 2022 om blant annet å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedelingen i regionen er fremdeles retningsstyrende for arbeidet vårt. Målet med en slik endring skal bidra til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørgefor-ansvar på lang sikt, det vil si å sikre den nordnorske befolkningen spesialisthelsetjenester. Styret i Helse Nord vedtok i februar 2024 å sende «Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord» ut på en bred høring.

Det er krevende avveininger i dette arbeidet, hvor det viktigste er at de løsningene som velges sikrer helsetjenester til en befolkning som er bosatt over et enormt geografisk område.

Pasientbehandling

Det pågående arbeidet med tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord har hatt stort fokus gjennom 2023, både i det regionale helseforetaket og i foretaksgruppen. Gjennom 2023 har det vært jobbet med å sikre tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet i pasienttilbudene i regionen. Regionen har styrket sin satsning på kunstig intelligens, og det jobbes nå med å øke bruken i pasientbehandling.

I somatisk virksomhet økte antall DRG¹-poeng i henhold til «sørge for»-ansvaret med 3,5 % i 2023. Den polikliniske aktiviteten økte med om lag 4 %. Innen psykisk helse for barn og unge har den polikliniske aktiviteten gått ned (-9 %), mens døgnaktiviteten har økt tilsvarende. Innen psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelavhengige er døgnaktiviteten noe redusert (-4 %), mens poliklinisk aktivitet er økt (+3 %).

Kvalitet i pasientbehandlingen

Helse Nord RHF følger med utviklingen i kvalitet i pasientbehandlingen. Resultatene på nasjonale kvalitetsindikatorer er viktige bidrag i arbeidet med åpenhet, kvalitetsstyring og kvalitetsforbedring. I *styresak 108-2023* og *148-2023* omtales utvalgte prioriterte områder, som er fulgt opp over tid i dialogen med helseforetakene.

Reperfusjonsbehandling ved STEMI-hjerteinfarkt, trygg akuttmedisin, diabetes hos voksne, andel hoftebrudd operert innen 24 og 48 timer og behandling av hjerneslag er blant områdene som har hatt særlig oppmerksomhet i 2023. For 2024 har Helse Nord utarbeidet et sett med egne kvalitetsindikatorer for hvert lokalsykehus for videre oppfølging.

¹ Diagnoserelaterte grupper (DRG) er et system som klassifiserer pasienter i grupper som er medisinsk og ressursmessig like.

Ventetid og prioritering

Det har vært jobbet med å omstille tjenestene og sørge for tilstrekkelig bemanning for å sikre nødvendig kapasitet til utredning og behandling. Ventetidene har samlet sett holdt seg relativt stabile gjennom 2023, men er dessverre fortsatt for lange. Antall utskrivningsklare pasienter i sykehusene har fortsatt å øke gjennom 2023, noe som reduserer kapasiteten i sykehusene.

Regionen har utfordringer innenfor områder som psykisk helsevern for voksne og øre-nese-hals. Helseforetakene har brukt betydelige ressurser for kjøp av helsetjenester fra private for å redusere ventetider og fristbrudd innen fagområdene.

Private helsetjenester

Helse Nord RHF har fortsatt arbeidet med å utvikle samhandlingen med private tjenesteytere for å sikre sømløse overganger, og god kvalitet på tjenestene som kjøpes. Nye avtaler innenfor somatisk rehabilitering er inngått, og enkelte avtaler som potensielt ville ha ført til lengre ventetider og fristbrudd i egne helseforetak, er forlenget. Det jobbes nå med konkurranse innenfor psykisk helsevern som planlegges slutført innen utgangen av 2024. Avtalene er et viktig supplement til egen tjenesteproduksjon og et bidrag i å oppfylle Helse Nord's sørge-for-ansvar.

Ordnningen «Felles henvisningsmottak» for avtalespesialister innen psykisk helse er innført i hele regionen. Evaluering av ordningen i samarbeid med de andre helseregionene pågår.

Helse Nord har ca. 85 avtalehjemler fordelt på lege- og psykologspesialister. Avtalespesialistene er viktig for vår polikliniske virksomhet og har stor etterspørsel etter sine tjenester. Flere avtalespesialister nærmer seg pensjonsalder, og det har derfor vært og er stor aktivitet rundt rekruttering, spesielt innen øyefaget. Rekruttering av spesialister i Nord-Norge er generelt krevende. I 2023 har det lyktes å rekruttere to øyeleger til hjemler som har stått ledig over lang tid.

Samiske spesialisthelsetjenester

Helse Nord RHF har fortsatt arbeidet med å sikre kvalitet og utvikle kompetanse, om samisk språk og kultur i 2023. *Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen – Rapport med tiltaksplaner (2022–2026)* er utarbeidet. Alle helseforetak i Helse Nord har begynt å implementere tiltak i henhold til rapporten. Det arbeides godt og systematisk med området i helseforetakene, og det er regelmessige møter i regionalt nettverk for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen. Helse Nord RHF har også leder- og sekretariatsfunksjonen for interregionalt nettverk for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen.

Brukermedvirkning

Deltakere i regionalt brukerutvalg (RBU) har hatt en viktig rolle i arbeidet med utredning av funksjons- og oppgavedeling. Brukerrepresentantene i arbeidsgruppene

hadde ukentlige møter for erfaringsdeling og diskusjon underveis. Administrasjonen i Helse Nord RHF var tilrettelegger for møtene. RBUs leder og nestleder har deltatt i utvidet ledergruppe i Helse Nord RHF fra juni til desember, og har deltatt i ROS-analyse for utkast til helhetlig plan for funksjons- og oppgavedelingen. RBU mottok høringsutkast til helhetlig plan til behandling i RBU-møte 21. desember 2023. RBU er invitert til å delta i planlegging av informasjonsmøter for pasient- og brukerorganisasjoner i Helse Nord's virksomhetsområde i forbindelse med høringsprosessen. RBU har bidratt med å formidle brukerperspektivet inn i arbeidet med utredningen av funksjons- og oppgavedeling i Helse Nord.

Rekruttering og utdanning

Rekrutteringsutfordringene i regionen har blitt enda tydeligere i 2023, hvor tilgangen på personell fra vikarbyråer er blitt mer begrenset. Arbeidet for å sikre tilstrekkelig kompetanse til de mest sårbare fagmiljøene er blitt videreført og forsterket. Det er blitt utviklet støtteverktøy som gir bedre beslutningsstøtte i arbeidet med å dimensjonere framtidens behov og utdanningskapasitet.

Helseforetakene opplever stadig oftere at de ikke får tak i helsearbeiderne og fagfolkene de trenger. Selv om Helse Nord RHF har iverksatt en rekke ulike rekrutteringstiltak må bemanningsbehovet på sikt reduseres for å få bukt med disse utfordringene.

Helse Nord økte utdanningskapasiteten betydelig også i 2023. Som eksempler er kapasiteten på medisinstudiet økt med 56 %, antallet LIS1-stillinger med 32 %, og antallet utdanningsstillinger i spesialsykepleier (ABIØK og jordmor) med hele 64 % sammenlignet med 2019. Med det har vi tatt ut mesteparten av potensialet i regionen, blant annet gjennom økt desentralisering og digitalisering av utdanningene. Mulighetene for ytterligere økninger er svært begrenset. Dette gjenspeiles i opptaket til sykepleierutdanningene høsten 2023 hvor 250 av 605 studieplasser i nord ble stående tomme.

Sykefravær

Utfordringene som sykefravær representerer, tilsvarer nivået i 2022. Langtidsfraværet økte i 2023 sammenlignet med 2022. Korttidsfraværet er tilbake på nivå med årene før 2022. Mellomlangt fravær holder seg stabilt. Pandemien har vært krevende for våre ansatte, herunder medført ytterligere arbeidspress for mange i en allerede hektisk hverdag. Langtidsvirkningene av korona er også en del av årsakene til økningen i langtidsfraværet.

Omstillingsarbeidet knyttet til reduksjon av egne årsverk og innleie av personell kan også ha bidratt til økt arbeidsbelastning. Det er en risiko for at arbeidet også kan påvirke sykefraværet.

Det er stor variasjon mellom sykehusforetakene, hvor Nordlandssykehuset har den største veksten i langtidsfraværet på 1,1 %-poeng sammenlignet med 2022. Ved Finnmarkssykehuset og UNN er økningen på gjennomsnittet i foretaksgruppen og ved Helgelandssykehuset er langtidsfraværet tilsvarende 2022-nivået.

Helse Nord har høstet gode erfaringer med IA bransjeprogram og det viser seg at fraværet går ned ved enheter som har implementert programmet. Gjennom oppdragsdokumentet for 2024 er det forventet at helseforetakene styrker arbeidet med å implementere IA bransjeprogram.

Forskning og innovasjon

Klinisk forskning har hatt høy prioritet jf. Nasjonal handlingsplan for kliniske studier 2021-2025 og Helse Nord RHF's forsknings- og innovasjonsstrategi 2021-2025. Det sees noe effekt av tiltak som støttepersonellstillinger til kliniske studier i helseforetakene, samt finansiering av forskningsprosjekter. Måletallene for 2023 kommer i juni 2024. 2022-tallene viser likevel ingen økning i antall pasienter som inkluderes i kliniske studier i /fra vår region, og de viser en betydelig nedgang i antall studier i regionen. RHF har sammen med helseforetakene, og særlig UNN, sett på hva som hindrer videre økning, og er opptatt av å løse disse utfordringene. Utfordringer er bl.a. radiologikapasitet og tid i den kliniske hverdagen også til forskning. Helse Nord må tilby flere pasienter deltakelse i forskning for at det skal være et likeverdig tilbud om forskning, og dermed også tilgang til helsetjenester, i vår region som i resten av landet.

Det er også satset på forskning innen andre felt som er viktige for pasientene og tjenesten, jf. satsingsområdene i forsknings- og innovasjonsstrategien. Eksempler på dette er økt bruk av registerdata i forskning, forskning på samisk helse, og helsetjenesteforskning. Til sammen utgjør det et bredt spekter av kvalitetsmessig god og relevant forskning.

Innen innovasjon satses det mest på tjenesteinnovasjon, som tjenestene har behov for. Mange prosjekter handler om arbeidsbesparende bruk av teknologi. Det er stor innovasjonsaktivitet i alle helseforetak, noe RHF-midlene har bidratt til. Det er blitt enda mer fokus på spredning av resultater og bredding av gode løsninger i hele regionen.

Ressursbruk til forskning og utvikling i 2023 framkommer av årsregnskapets note 28.

Teknologi og e-helse

I perioden 2018-2023 er det utviklet en rekke tjenester i tråd med nasjonale styringskrav f.eks.: Timeavtaler med dialog, dialog fastlege/spesialist, dokumentbaserte prøvesvar, vise henvisningsstatus, digitale skjema om journal, dokumentdeling steg 1, helseopplysningsskjema, utprøving digitale behandlings- og egenbehandlingsplaner, m.

fl. Styret i Helse Nord RHF bevilget i desember 146 mill. kr. til videreføring av Digitale innbygger- og samhandlingstjenester, fase 3.

Investeringer

Styret i Helse Nord RHF er holdt løpende informert om status i større investeringsprosjekter innenfor bygg og IKT gjennom tertialrapportering:

- Nye Hammerfest sykehus: Fremdrift ligger foran plan, overtakelse oktober 2024.
- Nye UNN Narvik: Fremdrift i hht. plan, overtakelse august 2024.
- Fremtidens systemer i klinikkene (FRESK): Avsluttes i 2024.
- Helhetlig informasjonssikkerhet fase II: Avsluttes juni 2024.
- Helikopterlandingsplass Hammerfest: Gjennomføringsfase igangsatt.
- Helikopterlandingsplass Kirkenes: Konseptfase pågår.

Prosjektene som er i avsluttende fase er innenfor planlagte økonomiske rammer.

Som følge av manglende økonomisk bærekraft er nye byggeprosjekter ved UNN Åsgård og Nye Helgelandssykehuset er satt på vent. Styret har innvilget henholdsvis 275 og 60 mill. kroner til risikoreduserende tiltak til Åsgård og sykehuset i Sandnessjøen.

Sikkerhet og beredskap

Det har i perioden blitt etablert tilgang til nasjonalt begrenset nett (NBN) i hele foretaksgruppen gjennom ulike løsninger. Dette har styrket beredskapsevnen og vært kompetansehevende. Arbeidet med forsvarlig sikkerhetsnivå for de utpekte skjermingsverdige verdiene er fulgt opp tilfredsstillende av Helse Nord IKT.

Innen arbeidet med totalforsvaret har det interregionale samarbeidet blant annet bidratt til en overordnet GAP-analyse, som gir godt grunnlag for videre arbeid og prioritering. Samarbeidet interregionalt er meget godt i dette arbeidet, men ser utfordringer knyttet til det tverrsektorielle samarbeidet innenfor totalforsvaret da vi har mange felles avhengigheter. Det mangler et tverrsektorielt fora for arbeid med totalforsvaret, slik vi ser det, på nasjonal, regionalt og lokalt nivå. Gradert informasjon gjør også dette arbeidet komplisert når det gjelder deling av behov og informasjon.

Arbeidet innenfor internasjonalt samarbeid har blitt redusert på grunn av manglende kapasitet til oppfølging fra vår side. Helse Nord RHF er nasjonal representant i Arktisk Råd² og arbeidsgruppen EPPR WG³ innen helse, samt bidrar i arbeidsgruppen SDWG⁴.

² Arktisk råd er det ledende mellomstatlige forumet som fremmer samarbeid, koordinering og samhandling mellom de arktiske statene, arktiske urfolk og andre arktiske innbyggere om felles arktiske spørsmål, spesielt i spørsmål om bærekraftig utvikling og miljøvern i Arktis. Det ble formelt etablert i 1996 og består 8 medlemsland (Canada, Storbritannia, USA, Finland, Island, Sverige, Norge og Russland). Arktisk Råd sin virksomhet drives i seks arbeidsgrupper. Det er arbeidsgruppene ansvar å gjennomføre programmene og prosjektene som er pålagt av de arktiske rådsministrene.

³ Emergency Prevention, Preparedness and Response Working Group (EPPR WG) er en arbeidsgruppe i Arktisk råd.

⁴ Sustainable Development Working Group (SDWG) er en arbeidsgruppe i Arktisk råd.

Vi er regional representant under Barents Euro-Arctic Council, og er videre delaktig i nordisk samarbeid.

Helseberedskap er et satsingsområde i alle disse fora, men Helse Nord RHF er nå i dialog med HOD knyttet til mulighet for videre oppfølging av dette arbeidet.

Den nye helseberedskapsmodellen ble lagt frem i stortingsmelding om helseberedskap i november 2023. Denne vil få betydning for vårt videre arbeid, og det forventes at mer kommer på plass nasjonalt når det gjelder føringer for vårt beredskapsarbeid i løpet av 2024.

Redegjørelse for årsregnskapet

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av helseforetakets virksomhet og stilling.

Foretaksgruppen har en egenkapital på 11,13 mrd. kroner per 31. desember 2023, tilsvarende en egenkapitalandel på 45 %. Styret er ikke tilfreds med den økonomiske utviklingen i foretaksgruppen og det jobbes aktivt med å snu denne.

Helseforetakene har følgende egenkapitalandel per 31. desember 2023:

Egenkapitalandel per HF	2023	2022
Helse Nord RHF	53 %	58 %
Finnmarkssykehuset HF	13 %	16 %
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	51 %	55 %
Nordlandssykehuset HF	25 %	28 %
Helgelandssykehuset HF	62 %	67 %
Sykehusapotek Nord HF	41 %	52 %
Helse Nord IKT	43 %	12 %
Sum foretaksgruppen Helse Nord	45 %	51 %

Helse Nord RHF foretok et egenkapitalinnskudd i Helse Nord IKT på 300 mill. kroner i desember 2023.

I tråd med regnskapsloven og Norsk regnskapsstandard har foretaksgruppen en beregnet netto pensjonsforpliktelse på 9 072 mill. kroner som ikke er resultatført per 31. desember 2023. Dette tilsvarer 81 % av egenkapitalen.

Finansiell risiko

Foretaksgruppens finansforvaltning utøves av Helse Nord RHF. Finansporteføljen forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå best mulig rentenetto over tid, med en lav risiko. I avveining mellom økt avkastning og redusert risiko foretrekkes redusert risiko og forutsigbarhet. Helseforetakene har selvstendig ansvar for å håndtere egen

finansiell risiko. Alle rentekonsekvenser av helseforetakenes drift og investeringer belastes helseforetakets eget regnskap. Helseforetakene gis ansvar og mulighet for å styre egen renterisiko gjennom mulighet til å binde lån hos Helse Nord RHF på fastrente.

Helse Nord RHF har rentebærende gjeld og er eksponert for endringer i rentenivået. Helse Nord finansierer investeringer i hovedsak med egen likviditet og lån fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). I 2023 er det tatt opp langsiktige lån på 1 453 mill. kroner for å finansiere nye sykehusbygg i Hammerfest og Narvik. Langsiktig lånegjeld til HOD per 31. desember 2023 er kr 6 695 mill. kroner, hvorav 2 692 mill. kroner er nedbetalingslån med nedbetalingstid på 20-25 år. 4 003 mill. kroner er lån under opptrekk (byggelån) hvor løpetiden maksimalt kan settes til 35 år. Det er fastrente på 40 % av den samlede langsiktige lånegjelden i ytterligere 2–9 år.

Innskuddsrenten i gjeldende bankavtale er basert på flytende rente. Samlet vurderes renterisikoen som akseptabel.

Helse Nord RHF har per 31. desember 2023 en driftskredittramme i Norges Bank på 3 033 mill. kroner. Ved årsslutt var det tatt opp 1 521 mill. kroner i driftskreditt for å håndtere at pensjonspremiebetalinger er større enn pensjonskostnadene. I 2023 er det tatt opp 459,6 mill. kroner i driftskreditt, inklusive renter som tillegges lånesaldo. Pensjonspremiebetalingen var 852,9 mill. kroner høyere enn pensjonskostnaden i 2023.

Foretaksgruppen er til en viss grad eksponert for endringer i valutakurser gjennom innkjøp av varer og tjenester fra utlandet. Råvarerisiko omhandler primært kjøp av kraft. Det er etablert en forvaltningsstrategi for kjøp av kraft som sikrer mot større endringer og som har medført negativ kraftkostnad i 2023.

Likviditetsreserven består av ubundne bankinnskudd og ubrukt kassakreditt hos HOD (Norges Bank). Reserven utgjorde 2 809 mill. kroner per 31. desember 2023. Arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld) er redusert med 475,5 mill. kroner i 2023, og er negativ med – 3 042 mill. kroner per 31. desember 2023.

Større endringer i pensjonskostnader og pensjonspremier håndteres av eier gjennom egen finansiering av pensjonskostnader og endringer i kassakredittrammer, noe som isolert sett gjør at risikoen ved endringer i pensjonskostnader og premier er håndtert.

Den samlede likviditeten styres gjennom å fastsette resultatkrav, investeringsrammer og rammer for intern kassakreditt for helseforetakene. Investeringsrammene fungerer som tak for hvor mye helseforetaket kan bruke av egen likviditet til investeringer. Dette gir Helse Nord RHF kontroll med det samlede investeringsnivået og likviditeten i foretaksgruppen. Over tid tilpasses investeringsnivået den økonomiske situasjonen. Dette gjøres i rullering av økonomisk langtidsplan i juni hvert år.

Ut fra en samlet vurdering, med hovedvekt på at Helse Nord eies av staten, anses den samlede finansielle risikoen å være akseptabel.

Foretaksgruppens inntekter kommer i hovedsak fra eier, og andre offentlige aktører. Kredittrisiko er dermed liten. Avsetning for tap på fordringer per 31. desember 2023 utgjør 18,7 mill. kroner. Endring i tapsavsetning og konstaterte tap er totalt kostnadsført med kr 20,3 mill. kroner i 2023.

Økonomisk resultat

Helseforetaksgruppen

For å legge til rette for videreutvikling av Helse Nord og realisering av planlagte investeringer har Helse Nord RHF et mål om å realisere regnskapsmessige positive resultater. For 2023 var det budsjettert med et samlet positivt resultat på 100 mill. kroner i foretaksgruppen. Justert resultatkrav utgjorde 0,4 % av faktisk omsetning i 2023.

Føringen fra eier ble gitt i foretaksmøte 17. januar 2023:

Foretaksmøtet la til grunn at de regionale helseforetakene innretter virksomheten innenfor økonomiske rammer og krav som følger av Stortingets behandling av Prop. 1 S (2022–2023), foretaksmøtet og oppdragsdokumentet for 2023, slik at sørge for-ansvaret oppfylles og det legges til rette for en bærekraftig utvikling over tid.

Helseforetakene har et kostnadsnivå som er høyere enn resultatkravene som er fastsatt av styret i Helse Nord RHF. Helseforetakene og Helse Nord RHF jobber aktivt med omstilling og identifisering av nye omstillingstiltak slik at det legges til rette for en bærekraftig utvikling over tid.

Foretaksgruppen Helse Nord har et negativt årsresultat på -407,1 mill. kroner for 2023. Det var budsjettert med 100 mill. kroner i positivt resultat, og det er dermed et negativt avvik fra budsjett på 507,1 mill. kroner.

Årsresultat (mill. kroner)	2023	2022	2021	2020
Årsresultat	-407,1	73,6	-22,0	552,1
Netto salgsgevinster	0,0	-343,0	-18,0	-44,2
Årsresultat eks salgsgevinst	-407,1	-269,4	-40,0	507,9
Eget resultatmål	100,0	247,0	256,0	400,0
Avvik fra eget resultatmål	-507,1	-516,4	-296,0	107,9

Det har vært større endringer i rammebetingelsene i løpet av 2023. I foretaksmøte i 17. februar 2023 ble det bevilget 2,5 mrd. kroner til spesialisthelsetjenesten, hvorav 309,7 mill. kroner til Helse Nord, som følge av økte kostnader under og etter pandemien.

I revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble Helse Nord tildelt 176 mill. kroner i økt basisramme som kompensasjon for lønns- og prisvekst utover opprinnelige forutsetninger. I tillegg ble takster for aktivitetsbaserte inntekter oppjusterte. Bevilgningene er inntektsførte i 2023.

Nærmere om regnskapet for 2023

Driftsinntektene for foretaksgruppen økte fra 21 826 mill. kroner i 2022 til 22 415 mill. kroner i 2023 (+2,7 %). De samlede driftsinntektene i 2023 fordeler seg med 16 439 mill. kroner i basisramme, 4 772 mill. kroner i aktivitetsbaserte inntekter og 1 203 mill. kroner i andre driftsinntekter. Refusjonsandelen for innsatsstyrt finansiering i somatisk virksomhet ble redusert fra 50 til 40 % fra og med 2023.

Samlede driftskostnader økte fra 21 723 mill. kroner i 2022 til 22 782 mill. kroner i 2023 (+4,9 %). Lønns- og andre personalkostnader er den største kostnadsposten i helseforetaksgruppen og tilsvarende 59 % av totale driftskostnader for 2023. Kostnadene er økt med 755 mill. kroner, hvorav 12 mill. kroner er reduksjon i pensjonskostnader. Lønnskostnadene eksklusive pensjonskostnader har økt med 767 mill. kroner, tilsvarende 7,0 %. Årsverk i foretaksgruppen har økt med 80, tilsvarende 0,5 %.

Samlet kostnad for innleie av helsepersonell fra vikarbyrå ble redusert med 60 mill. kroner fra 530 mill. kroner i 2022 til 470 mill. kroner i 2023 (-11 %). Ordinære regnskapsmessige avskrivninger for foretaksgruppen er i liten grad endret fra 2022.

Helseforetaksgruppen hadde en resultatført netto finanskostnad i 2023 på 40 mill. kroner, en økning på 10 mill. kroner fra 2022. Foretaksgruppen har i 2023 balanseført byggelånsrenter med 71,9 mill. kroner mot 23,5 mill. kroner i 2022.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har et positivt resultat på 173,1 mill. kroner, før nedskrivning av verdi av datterforetak⁵ på 580,6 mill. kroner. Inkludert nedskrivning viser regnskapet et negativt resultat på 407,5 mill. kroner.

⁵ Investering i helseforetakene er bokført etter kostmetoden i morselskapet Helse Nord RHF. Når helseforetakene i perioder har hatt negative resultat er Helse Nord RHF's investering i datterforetakene skrevet ned like mye som egenkapitalen er redusert i helseforetakene. Når helseforetakene har positive resultat bokføres dette mot tidligere års underskudd (reversering av tidligere års underskudd). Sykehusapotek Nord HF og Helse Nord IKT har ikke tidligere års underskudd som skal dekkes inn.

Helseforetakene

Resultat per helseforetak sett sammen med styringsmålene:

Årsresultat 2023 per HF (mill. kroner)	Resultat	Budsjett	Avvik
Helse Nord RHF (før nedskriv verdi datterforetak)	173,1	12,0	161,1
Finnmarkssykehuset HF	-59,0	0,0	-59,0
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	-140,8	40,0	-180,8
Nordlandssykehuset HF	-245,3	5,0	-250,3
Helgelandssykehuset HF	-135,5	42,0	-177,5
Sykehusapotek Nord HF	13,9	1,0	12,9
Helse Nord IKT HF	0,8	0,0	0,8
Sum foretaksgruppen Helse Nord	-407,1	100,0	-507,1

Det vises til de enkelte helseforetaks beretninger for nærmere redegjørelser.

Det er kostnadsført 14,4 mill. kroner på konsernnivå i 2023. Kostnadsføringen skjer som følge av at helseforetak har balanseført renter av interne lån og rentemarginer.

Kontantstrøm

Likviditetsbeholdningen for foretaksgruppen per 31.12.2023 var 1 824 mill. kroner, hvorav bundne midler utgjør 526 mill. kroner. Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter har i 2023 vært positiv med 193 mill. kroner. Pensjonspremiebetaling har vært 853 mill. kroner høyere enn pensjonskostnadene, og det er tatt opp ytterligere kassakreditt med 460 mill. kroner for å håndtere dette. Innvilget driftskredittramme i ble økt fra 1 865 mill. kroner til 3 033 mill. kroner i løpet av 2023.

Investeringsnivået i foretaksgruppen er fremdeles høyt med 1 821 mill. kroner i utbetalinger i 2023. I 2022 var investeringsutbetalingene 2 150 mill. kroner.

Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjør 2 067 mill. kroner og gjelder låneopptak til investeringer, avdrag på investeringslån, opptatt kassakreditt og innbetaling av investeringstilskudd.

Likviditetsreserven består av bankinnskudd som ikke er bundet og ubenyttet driftskredittramme og utgjør 2 810 mill. kroner per 31. desember 2023.

Investeringer

Foretaksgruppen har mål om å ha positive driftsresultater for å ha en buffer i økonomien, ha økonomisk handlingsrom til å møte framtidige kostnader og for å sikre tilstrekkelig likviditet til investeringer og løpende drift. Med bakgrunn i

lånefinansiering fra eier til bygging av nye sykehus i Hammerfest og Narvik og dagens likviditetsreserve, vurderes foretaksgruppens finansielle ressurser som tilstrekkelig for å møte forventet kapitalbehov de nærmeste årene.

Investeringsnivået framover vil tilpasses økonomisk handlingsrom og tilgjengelig likviditet. Som følge av negative økonomiske avvik i 2021 og 2022 ble nye planlagte investeringer forskjøvet i tid i *styresak 139-2022 Budsjett 2023, foretaksgruppen – ramme og føringer* (oktober 2022). Den økonomiske utviklingen i 2023 har ikke tillatt større justeringer av investeringsplanen. Foretaksgruppen er avhengig av å tilpasse kostnadsnivået til inntektsnivået for å kunne fortsette utviklingen av tjenestetilbudet, og å fornye og utvikle sykehusenes infrastruktur.

Justert investeringsbudsjett for 2023 var på 2 271 mill. kroner. Det er gjennomført investeringer i 2023 på 1 821 mill. kroner inkludert egenkapitalinnskudd i Kommunal landspensjonskasse (KLP).

Bygging av nytt sykehus i Hammerfest kom i gang tidlig i 2020, og har hatt god framdrift gjennom 2023. Det nye sykehuset blir integrert med undervisningsarealer i samarbeid med UiT - Norges arktiske universitet og med arealer for kommunehelsetjeneste. Per 31. desember 2023 er det balanseført utgifter på 1 944 mill. kroner, tilsvarende 73 % av prosjektets investeringsramme inkl. universitetsarealer og landingsplass for helikopter. Planlagt ferdigstilling for sykehuset er 2024.

Bygging av nytt sykehus i Narvik pågår og har hatt god framdrift gjennom 2023. Sykehuset blir en samlokalisering av tilbud for somatikk og psykisk helse, og samlokalisering med kommunalt helsehus. Per 31. desember 2023 er det balanseført utgifter på 2 204 mill. kroner, tilsvarende 79 % av prosjektets investeringsramme. Planlagt ferdigstilling er 2024.

Konseptfaserapport steg 2 for nytt bygg til psykisk helse og tverrfaglig spesialisert rusbehandling i Tromsø er godkjent, men byggestart er ikke vedtatt. I 2024 vil nødvendig oppgradering av eksisterende bygningsmasse og kompenserende tiltak gjennomføres.

Investeringene innenfor informasjonssikkerhet og kliniske IKT-systemer går som planlagt.

Medarbeidere og arbeidsmiljø

Ansatte

I Helse Nord RHF's administrasjon (inkl. SKDE og FRESK⁶) var det 121 årsverk i 2023, en økning på ett årsverk fra 2022. Helse Nord RHF har bestått av 140 ansatte i 2023, som er en økning på fire ansatte fra 2022.

⁶ SKDE = Senter for klinisk dokumentasjon og evaluering.

Foretaksgruppen hadde i 2023 gjennomsnittlig 15 476 årsverk mot 15 396 årsverk i 2022.

Arbeidsmiljø

Det har vært seks møter mellom ledelsen og arbeidsmiljøutvalget i Helse Nord RHF gjennom året.

Medarbeiderundersøkelsen *ForBedring 2023* ble gjennomført våren 2023. Undersøkelsen kartlegger ulike sider ved arbeidsmiljø, pasientsikkerhetskultur og HMS (helse, miljø og sikkerhet), som kan ha sammenheng med risiko for uønskede hendelser, eller virke negativt på tjenestens kvalitet og medarbeidernes helse og engasjement.

Resultatene viser mindre endringer sammenlignet med 2022. Avdelingene har fulgt opp resultatene og utarbeidet handlingsplaner.

Sykefravær

I 2023 utgjorde sykefraværet totalt 1132 dager, hvilket tilsvarer 4,2 % av total arbeidstid. I 2022 var gjennomsnittlig sykefravær 4,9 %.

Langtidsfraværet økte i 2023 sammenlignet med 2022. Korttidsfraværet og mellomlangt fravær ble redusert sammenlignet med 2022.

Arbeidstidsbestemmelser

Det var registrert 32 potensielle brudd på arbeidsmiljøbestemmelsene i 2023, noe som er ni flere enn i 2022. Bruddene er i hovedsak knyttet til endring i aktivitet.

Arbeidsrelaterte skader og ulykker

Helse Nord RHF har etablert system for- og aktivisere avviksrapportering på området helse- miljø og sikkerhet. I 2023 har det ikke vært registrert arbeidsrelatert skade eller ulykke.

Arbeidsrelaterte skader og ulykker forekommer sjelden i foretaket. Arbeidsplassene blir utformet med fokus på god ergonomi og mulighet for forebyggende aktiviteter.

Rekruttering og utdanning

Det har ikke vært kandidater med hull i CV inne til intervju eller blitt tilsatt i Helse Nord RHF i 2023.

Det har vært god tilgang på kandidater til ledige stillinger i Helse Nord RHF gjennom 2023.

Likestilling, inkludering og tiltak mot diskriminering

Arbeid for likestilling og mot diskriminering

Som en oppfølging av aktivitets- og redegjørelsesplikten som følger av Lov om likestilling og forbud mot diskriminering har Helse Nord RHF i samarbeid med tillitsvalgte og verneombud laget en handlingsplan og rapport for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dokumentet oppdateres årlig og blir publisert på helse-nord.no sammen med årsregnskap og styrets beretning. Rekrutteringsprosessen var tema i handlingsplanen for 2022 og 2023.

Helse Nord RHF har flere retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder som skal bidra til å fremme likestilling og likeverd. Disse publiseres i personalhåndboken og/eller i kvalitetssystemet.

Likestillingsarbeid er tema i den årlige medarbeiderundersøkelsen *ForBedring*. *ForBedring* handler om kontinuerlig og metodisk arbeid med forbedring av pasientsikkerhet, HMS og arbeidsmiljø i en helhet. Undersøkelsen danner grunnlag for utarbeidelser av handlingsplaner i helseforetaket.

For å hindre diskriminering skal rekruttering skje i samsvar med Verdens helseorganisasjon (World Health Organization) internasjonale kode for etisk rekruttering av helsepersonell.

Kjønnsbalanse (fordeling mellom kvinner og menn)

Styret og administrativ ledelse

Helse Nord RHF's ledelse har i 2023 bestått av seks kvinner og fire menn og per 31. desember 2023 er fordelingen fem kvinner og fem menn. Av alle ansatte er 46 % menn og tilsvarer den samme fordelingen kvinner og menn som 2022.

Styret har i 2023 bestått av seks kvinner og fire menn fram til 17. april 2023 og deretter av fem kvinner og fem menn.

Samfunnsansvar

Spesialisthelsetjenesten forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet, og har en plikt overfor samfunnet å forvalte disse ressursene på en bærekraftig måte. Staten stiller krav og forventninger til at virksomhetene de eier skal opptre ansvarlig og være ledende i sitt arbeid med å ivareta menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, redusere sitt klima- og miljøavtrykk, samt forebygge økonomisk kriminalitet (Meld. St. 6 (2022-2023)).

Foretaksgruppen Helse Nord samarbeider tett med de øvrige regionene gjennom interregionalt samarbeidsutvalg for samfunnsansvar, og aktiviteten oppsummeres hvert år i *Spesialisthelsetjenesten rapport for samfunnsansvar*. Helse Nord RHF er

ansvarlig for utarbeidelsen av 2023-rapporten. Foretaksgruppen har bidratt med fem artikler til rapporten og alle helseforetak har rapportert data til klimaregnskapet. Artikkene handler om tiltak for å redusere energiforbruk, et forbedringsprosjekt vedrørende gjenbrukbare operasjonshetter, innføring av ulike roboter som effektiviserer drift og utvikling av digitale tjenester som reduserer reisevirksomhet.

Styrene i de regionale helseforetakene har i 2023 vedtatt *Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar*. Formålet med rammeverket er å klargjøre hvilke rammer/føringer som gjelder for området, og hvordan spesialisthelsetjenesten arbeider med samfunnsansvaret.

Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Spesialisthelsetjenesten skal bidra til ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, i leverandørkjeden globalt og i alle aktiviteter lokalt. Helse Nord RHF er omfattet av åpenhetsloven og skal årlig redegjøre for sine aktsomhetsvurderinger. Foretaket utfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer og systematikk. Helse Nord RHF vil publisere en oppdatert redegjørelse for samfunnsansvar på helseforetakets nettside innen 30. juni 2024.

Sykehusinnkjøp HF har strategisk og operativt ansvar for innkjøp i spesialisthelsetjenesten og står for ca. 1000 anskaffelser innenfor 13 innkjøpskategorier og ca. 700 avtaler. Krav i anskaffelser og oppfølging baserer seg på OECDs modell for aktsomhetsvurderinger. For å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold risikovurderer Sykehusinnkjøp HF alle anskaffelser, stiller krav ut ifra risikobilde, produksjonsland er obligatorisk informasjon i alle anskaffelser og kontrakter oppfølges basert på risikovurdering og prioriteringer.

Klima og miljø

Foretaksgruppen Helse Nord arbeider systematisk med klima og miljø i henhold til systematikken til ISO 14001. Helse Nord RHF leder den regionale *faggruppen miljø og bærekraft*, hvor miljøspørsmål løftes, og saker behandles. I 2023 har Helse Nord RHF gjeninnført miljøkontakter og etablert en tiltaksplan for oppfølging av arbeidet med klima og miljø i foretaket.

Høsten 2021 vedtok de fire helseregionene felles klima- og miljømål for spesialisthelsetjenesten. Det overordna målet er at spesialisthelsetjenesten innen 2030 har redusert utslipp av CO₂-ekvivalenter med 40 prosent. Et langsiktig mål er at spesialisthelsetjenesten er klimanøytral innen 2045. Videre er det vedtatt syv delmål som skal nås innen 2030. Status på måloppnåelse for foretaksgruppen kan leses [her](#).

Foretaksgruppen Helse Nord rapporterer årlige klimagassutslipp i spesialisthelsetjenestens klimaregnskap. Klimaregnskapet er basert på en kombinasjon av livsløpsbaserte data og økonomiske regnskapsdata. Foretaksgruppens totale utslipp av klimagasser uttrykkes i CO₂-ekvivalenter for scope 1, 2 og 3. Foreløpige resultater

viser at klimagassutslippene har økt sammenlignet med 2022. Klimaregnskapet blir i mars 2024 tilgjengelig [her](#).

Klimaregnskap foretaksgruppen	2023	2022	2021
Scope 1	14 795 tonn CO2e	10 571 tonn CO2e	9 683 tonn CO2e
Scope 2	17 364 tonn CO2e	6 159 tonn CO2e	5 951 tonn CO2e
Scope 3	285 470 tonn CO2e	261 830 tonn CO2e	241 327 tonn CO2e
Totale utslipp av CO2e	317 629 tonn CO2e	278 560 tonn CO2e	256 961 tonn CO2e

Scope 1 er knyttet til direkte utslipp (driftsmidler virksomheten har operasjonell kontroll over, f.eks. bruk av fossilt brensel). Scope 2 er indirekte utslipp fra innkjøpt energi (elektrisitet og fjernvarme/-kjøling). Scope 3 er andre indirekte utslipp som forekommer oppstrøms og nedstrøms i foretakets verdikjede.

Klimarisiko

Klimaendringer medfører risiko for skader eller tap. Dette kan være ekstreme værhendelser eller langsiktige virkninger av et endret klima. Dette krever tiltak og tilpasset vedlikehold som hindrer alvorlige klimarelaterte skader. *Regional beredskapsplan Helse Nord* gir en overordnet ramme for helseberedskapen i sektoren og skal bidra til å verne befolkningens liv og helse gjennom å sikre at befolkningen tilbys nødvendige spesialisthelsetjenester ved ekstraordinære hendelser.

Naturmangfold og økosystemer

Økosystemer og naturmangfold er direkte og indirekte grunnlag for verdiskapning og velferd. Tap av naturmangfold er en stor trussel mot bærekraftig utvikling. Spesialisthelsetjenesten jobber systematisk med naturmangfold i forbindelse med lokalisering av nye sykehusbygg. *Standard for klima og miljø i sykehusprosjekt* utarbeidet av Sykehusbygg HF og godkjent i alle styrene i de regionale helseforetakene, har som et av fire hovedmål at det ikke skal velges lokalisering for nye sykehus som er ugunstig for klima og miljø (klimafotavtrykk, ekstremvær eller lokalmiljø). Standarden beskriver blant annet at tomt til byggeprosjekt skal sikre artsmangfold og skape gode uterom for lokalmiljøet. Lokalisering av bygg, naturbasert avrenning og tiltak på tomt og bygg er viktig og en miljøvennlig byggeprosess skal redusere luftforurensning lokalt og forhindre akutte utslipp til jord eller vann.

Et av spesialisthelsetjenestens felles miljømål handler om reduksjon av produkter med helse- og miljøskadelige stoffer som benyttes i helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF har et særlig ansvar for å følge opp at produkter med uønskede stoffer og kjemikalier fases ut i tråd med standardisert europeiske utfasingsliste.

Forebygging av økonomisk kriminalitet

Spesialisthelsetjenesten skal arbeide systematisk med forebygging av misligheter og korrupsjon. Foretaksgruppen Helse Nord har etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte. De etiske retningslinjene tar utgangspunkt i virksomhetens verdier og

gjeldende lov- og regelverk. Ledere har et særskilt ansvar for at medarbeiderne er kjent med og handler i tråd med retningslinjene. Helse Nord har et obligatorisk e-læringskurs for alle ansatte om etiske retningslinjer.

Foretaksgruppen har regionale retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold. Dette innebærer brudd på lover og regler, brudd på Helse Nords etiske retningslinjer og brudd på etiske normer i samfunnet. Eksempler på dette kan være hendelser som setter liv og helse i fare, brudd på regler om konkurranse, ulovlig spredning av eller tilgang til personopplysninger, tyveri, underslag, dokumentforfalskning eller uforsvarlig arbeidsmiljø, som mobbing og trakassering. Hovedformålet med disse retningslinjene er å sikre at varsling av kritikkverdige forhold håndteres på en forsvarlig, god og effektiv måte.

Helseforetaket har arbeidsdeling i systemer som reduserer risiko for misligheter. Det gjennomføres periodiske kontroller for å avdekke evt. misligheter. I tillegg har foretaket rutiner for registrering og oppfølging av ansattes bierverv og gjennomfører årlig kartlegging av nærstående parter til styremedlemmer i Helse Nord.

Redegjørelse som gir grunnlag for å vurdere foretakets fremtidige utvikling

Foretaksgruppen hadde et negativt økonomisk avvik på om lag 0,5 mrd. kroner fra vedtatt plan i 2023. Helseforetakene har vedtatt omstillingsplaner, men det er behov for ytterligere omstilling av spesialisthelsetjenesten for å legge til rette for en bærekraft utvikling over tid.

Eier stiller krav til at Helse Nord innretter virksomheten innenfor økonomiske rammer og føringer som følger av Stortingets behandling av Prop. 1 S (2022–2023), foretaksmøtet og oppdragsdokumenter, slik at sørge for-ansvaret oppfylles og det legges til rette for en bærekraftig utvikling over tid. Foretaksgruppen er avhengig av å tilpasse kostnadsnivået til inntektsnivået for å kunne fortsette utviklingen av tjenestetilbudet, og å fornye og utvikle sykehusenes infrastruktur.

Helse Nord har over år hatt negative økonomiske resultater ved flere helseforetak. Den demografiske utviklingen med regionens svake befolkningsvekst og økende andel eldre øker behovet for helse- og omsorgstjenester, og lar seg ikke løse gjennom vekst i bemanningen. Det er betydelige rekrutteringsutfordringer i foretaksgruppen per i dag, og behov for å omstille til en riktig organisering og mer hensiktsmessig innretning av driften. Omstillingen skal sikre bærekraft for også fremover å kunne yte gode og likeverdige helsetjenester til befolkningen i Nord-Norge.

I foretaksmøte 9. november 2022 ble Helse Nord RHF bedt om å *vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt*. Dette arbeidet pågår og er senest behandlet i styresak 26–

2024 Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord – høringsnotat. I denne saken vedtok styret å sende *Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord - høringsnotat* og arbeidsgrupperapportene innen psykisk helsevern, rehabilitering og private tjenester og samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten, på høring. Etter at høringsinnspillene er vurdert, vil styret i styremøtet 19. juni 2024 bli forelagt en ny sak med forslag til tiltak for å sikre bærekraft.

Forslagene i rapporten har ikke tilstrekkelig økonomisk effekt til å løse regionenes samlede utfordringer. Styret i Helse Nord RHF har derfor i vedtakspunkt 6 bedt *adm. direktør, uavhengig av høringen, iverksette ytterligere tiltak for å sikre bærekraft. Så langt er følgende områder identifisert for gjennomgang:*

- *høyspesialiserte funksjoner i somatikk.*
- *bemanning innenfor administrative og kliniske enheter*
- *Hente ut mulige effekter på innkjøpsområdet*

Styret har bedt om å bli løpende orientert.

Per 31. desember 2023 er det ikke fattet vedtak om strukturendringer og det er dermed ikke foretatt avsetninger for evt. framtidige omstruktureringer i regnskapet for 2023.

Helse Nord er fra 2024 bevilget 200 mill. kroner i varig tilskudd med formål å rekruttere og stabilisere personellsituasjonen i eksisterende helse- og sykehustilbud, og å begrense bruken av innleie. Det er i tillegg bevilget 40 mill. kroner i varig samhandlingstilskudd som skal forvaltes av Helse Nord i samarbeid med kommunene i helsefelleskapene.

I 2023 ble det bevilget særskilt engangstilskudd på 200 mill. kroner for å sikre at nødvendig vedlikehold opprettholdes. Samlet styrker disse bevilgningene Helse Nord's økonomiske stilling og legger til rette for langsiktig forbedringsarbeid.

Foretaksgruppens videre utvikling vil avhenge både av evne til omstilling, evne til å ta i bruk ny teknologi og behandlingsmetoder, og økonomiske rammebetingelser. Ut fra en samlet vurdering, med hovedvekt på at Helse Nord eies av staten, mener styret at disse forholdene ikke påvirker forutsetningen om videre drift.

Disponering av resultat

Styret innstiller overfor foretaksmøte at årsresultatet 2023 for Helse Nord RHF disponeres slik:

Overført fra annen egenkapital kr 407,488 mill. kroner

For foretaksgruppen var årsresultatet kroner -407 147 456

Tromsø, 21. mars 2024

Signert elektronisk

Renate Larsen
Styreleder

Rune Gjertin Rafaelsen
Nestleder

Anne Husebekk
Styremedlem

Agnete Masternes Hanssen
Styremedlem

Henrik Olsen
Styremedlem

Jan-Oddvar Sørnes
Styremedlem

Kari B. Sandnes
Styremedlem

Martin Øien Jenssen
Styremedlem

Sissel Alterskjær
Styremedlem

Tone Helen Hauge
Styremedlem

Marit Lind
Adm. direktør